НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 153-02-14
дата 30.03.2001 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ТРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Комисия по бюджет, финанси и финансов контрол

СТАНОВИЩЕ
на Комисията по бюджет, финанси и финансов контрол

ОТНОСНО: ***Определение на Конституционния съд от 15 март 2001 г., с приложено искането на група народни представители, с което Народното събрание е конституирано като страна по к.д. N 6/2001 г., за установяване на противоконституционност на разпоредби от Закона за държавния бюджет на Република България за 2001 г. (обн., ДВ, бр. 108 от 2000 г.)***

На заседание, проведено на 29 март 2001 г., Комисията по бюджет, финанси и финансов контрол обсъди Определението на Конституционния съд от 15 март 2001 г., с приложено искането на група народни представители, с което Народното събрание е конституирано като страна по к.д. N 6/2001 г., за установяване на противоконституционност на разпоредби от Закона за държавния бюджет на Република България за 2001 г. (обн., ДВ, бр. 108 от 2000 г.). Комисията прие следните принципни положения във връзка с атакуваните пред Конституционния съд законови разпоредби:

1. Относно правната същност на закона за годишния държавен бюджет:

Годишният закон за държавния бюджет е в голяма степен "закон във формален смисъл" доколкото се приема по предвидения в Конституцията ред за приемане на закони от Народното събрание. Конституцията не предвижда обаче забрана или ограничения за включване в този закон на правни норми, регулиращи определени обществени отношения, свързани с изпълнението на държавния бюджет. В тази посока е и дългогодишната законодателна практика на Народното събрание.

2. Относно бюджета на съдебната власт и на Висшия съдебен съвет

Бюджетът на съдебната власт и, в частност, на Висшия съдебен съвет е част от държавния бюджет. Народното събрание, като законодателен орган, е компетентно да определя неговата структура, в т.ч. да обособява или не бюджета на ВСС в отделна позиция в рамките на общия бюджет на съдебната власт.

3. Относно съставянето на общинските бюджети:

3.1. Действащата конституционна уредба определя, че органите на местното самоуправление изпълняват функции на децентрализираното управление на държавата; те са органи, които осъществяват публична власт и са част от държавната. Техните правомощия са част от публичната власт, а не са първично възникнали извън държавата. В този смисъл, наличието на законово уреден механизъм за съгласуване между различните звена на управлението на държавата, в т.ч. и на общинските органи, в рамките на общия бюджетен процес, не е противоконституционно.

3.2. Предвиждането на определени условия и изисквания в закона за годишния държавен бюджет, свързани с взаимоотношенията между републиканския бюджет и бюджетите на общините, включително за предоставянето на бюджетните субсидии, не нарушава автономията на местното самоуправление и самостоятелността на общинските бюджети. Това е така, защото тези условия и изисквания целят укрепването на бюджетната дисциплина и осигуряване на законосъобразното разходване на предоставените от държавата средства. По този начин се охраняват висши конституционни принципи и ценности като непрекъсваемото функциониране на предвидените в Конституцията органи, съблюдаването на законността, както и за балансирано развитие на отделните райони на страната и подпомагане на териториалните органи и дейност чрез финансовата, кредитната и инвестиционната политика на държавата (чл. 20 от Конституцията).

От тази гледна точка, не е противоконституционно също така ако в годишния държавен бюджет /респ. приложения към него, приети на основание преходните и заключителни разпоредби на закона/ се предвиждат конкретни методики за определяне на бюджетните взаимоотношения на републиканския бюджет с бюджетите на общините за съответната година. Това именно е направено с

атакуваното Приложение 3 към ЗДБРБ за 2001 г. Именно в закона за годишния държавен бюджет следва да се определят детайлизирано и достатъчно гъвкаво тези отношения, с оглед динамиката на икономическия живот и финансовото състояние на държавата.

3.3. Съгласно Конституцията, Министерският съвет има изключително право на законодателна инициатива за внасяне в Народното събрание на проекта за годишния държавен бюджет. Следователно, не е противоконституционно изискването общините да изпращат проектобюджетите си на министъра на финансите, който да съставя окончателните предложения за подпомагане на общините под формата на общи и целеви субсидии и неразпределени разходи от републиканския бюджет и да ги внася в Министерския съвет за разглеждане.

3.4. Предвиждането на специални норми в закона за годишния държавен бюджет, уреждащи определени взаимоотношения, условия или параметри при съставянето и изпълнението на общинските бюджети не противоречи на Закона за общинските бюджети, който е част от бюджетното законодателство и се подчинява на общите принципи, установени в него. В този смисъл, не се нарушава принципа на правовата държава, установен в чл. 4, ал. 1 от Конституцията, както се твърди в искането до КС.

Въз основа на гореизложените аргументи, Комисията смята, че искането за обявяване на противоконституционност на атакуваните разпоредби от Закона за държавния бюджет на Република България за 2001 г. е неоснователно и не следва да бъде уважено.

Становището е прието с 6 гласа "За" и 4 "против".

София, 30 март 2001 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА:

ХРИСТО ХРИСТОВ